

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Jihlava

Inspekční zpráva

Havlíčkovo gymnázium

Štáflova 2063, 580 01 Havlíčkův Brod

Identifikátor školy: 600 011 500

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad Havlíčkův Brod

Termín konání orientační inspekce: 22. - 26. listopadu 1999

Čj.	111 137/99-5018
Signatura	ok1dt201

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Fyzika

Výuka fyziky probíhala v souladu s učebními plány a učebními osnovami. Dobrá perspektivní příprava zajistila kontinuitu výuky a zabránila vzniku obsahových duplicit. Bezprostřední příprava výuky, zejména v oblasti názornosti výuky a časové organizace hodin, nebyla dostatečná.

Fyzika je vyučována pedagogicky i odborně způsobilými pedagogy.

Výuka probíhala převážně v kmenových třídách, které nebyly pro výuku fyziky vybaveny. Školní nábytek ve třídách odpovídal věku žáků a byl vhodným způsobem rozmístěn. Odborná učebna fyziky byla využita především pro laboratorní cvičení, pro jejichž uskutečnění má škola nejnutnější učební pomůcky. Obnova a nákup nových učebních pomůcek je minimální.

Tempo výuky nebylo vždy přiměřené věku žáků a v jejím průběhu byly jen výjimečně zařazovány relaxační prvky. Rovněž estetická úprava tříd nebyla pro výuku zvláště podnětná

Výukové cíle většinou nebyly stanoveny. Výuka byla, až na jednu výjimku, vedena verbálně, bez využití učebních pomůcek a didaktické techniky. Učebnice byly využívány velmi málo. Použití jiných zdrojů informací nebylo pozorováno. Převažovalo vysvětlování a výklad. Prostor pro aktivní učení žáků byl vytvářen zcela ojediněle. Nebylo využito samostatné nebo skupinové práce žáků.

Ve výuce byla využívána vstupní i průběžná motivace. Vhodně byly využívány mezipředmětové vztahy a příklady z praxe. Prověřování pochopení a zvládnutí nového učiva žáky nemělo systematický charakter, bylo nahodilé a neposkytovalo tak vyučujícím potřebnou zpětnou vazbu. Hodnocení žáků se omezovalo na klasifikaci, která se opírala převážně o pamětní znalosti žáků. Jen výjimečně bylo sledováno pochopení vztahů a souvislostí mezi jevy. Žáci nebyli vedeni k sebehodnocení a k vzájemnému hodnocení své práce. Zcela chybělo hodnocení v závěru vyučovacích hodin.

Žáky i učitelé byla respektována dohodnutá pravidla chování, která vycházela z dominantního postavení vyučujícího. Prostor pro aktivní uplatnění vlastních názorů žáků, alternativních postupů, případně dotazů byl minimální. Žáci se chovali ukázněně a sledovali výuku. Nebyly pozorovány projevy jejich nežádoucího chování.

Plánování a příprava výuky je dobrá. Personální podmínky jsou velmi dobré. Materiální podmínky ještě vyhovující. Psychohygienické podmínky jsou průměrné. V organizaci, formách a metodách výuky jsou citelně slabá místa. Motivace a hodnocení jsou na průměrné úrovni. Interakce a komunikace je hodnocena jako dobrá, s pozitivní a negativní v rovnováze.

Celkově je výuka fyzika zajištěna na průměrné úrovni.

Matematika

Výuka matematiky probíhala v souladu s učebními plány a učebními osnovami. Perspektivní příprava byla dobře zajištěna. Bezprostřední příprava výuky, zejména v oblasti názornosti výuky a užití dalších informačních zdrojů, měla nedostatky.

Matematika je vyučována pedagogicky i odborně způsobilými pedagogy.

Vyučovalo se v kmenových třídách, ve kterých nebyla žádná didaktická technika ani nejnutnější pomůcky. Převažovala nižší estetická úroveň tříd. Školní nábytek odpovídal věku žáků. Tempo výuky bylo přiměřené věku žáků. Zařazení relaxačních prvků nebylo pozorováno.

Cíle hodin nebyly v převážné většině stanoveny. Organizace výuky měla dohodnutá pravidla, která byla žáky i učiteli respektována. Vycházela z dominantní role vyučujícího. Projevy žáků byly převážně omezeny na písemné projevy a na krátké slovní odpovědi. Vyjadřování vlastních názorů a návrhů alternativních postupů bylo pozorováno zcela výjimečně. Výuka probíhala verbálně bez užití názorných pomůcek a didaktické techniky. Dominujícím zdrojem informací byl učitel. Učebnice byly využity zcela výjimečně. Užití jiných zdrojů informací nebylo pozorováno. Výuka byla vedena odborně a věcně správně.

Byly využívány prvky vstupní a částečně i průběžné motivace. Praktické užití učiva však většinou nebylo uváděno. Potřebná pozornost byla věnována procvičování a upevňování učiva. Hodnocení žáků bylo prováděno omezeně, především klasifikací. Bylo zaměřeno nejen na pamětní znalosti, ale i na pochopení vztahů a souvislostí. Projevené chyby byly analyzovány. Nebylo využito sebehodnocení ani vzájemné hodnocení žáků.

Rozvoj komunikativních schopností žáků byl, zejména u nižších ročníků, omezen dominující rolí učitele a malým prostorem k ústnímu vyjadřování žáků. Verbální i neverbální projevy vyučujících byly velmi dobré.

Plánování a příprava výuky matematiky je velmi dobrá. Personální podmínky jsou velmi dobré. Materiální podmínky ještě vyhovující. Psychohygienické podmínky jsou průměrné. Organizace, použité formy a metody výuky jsou hodnoceny jako dobré. Motivace a hodnocení jsou hodnoceny jako velmi dobré. Interakce a komunikace je hodnoceny jako velmi dobrá.

Celkově je výuka matematiky zajištěna na velmi dobré úrovni.

Dějepis, zeměpis

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá schváleným učebním plánům. Pro oba předměty jsou zpracovány tematické plány učiva, které korespondují s učebními osnovami. V některých případech tyto osnovy pouze kopírují a jsou zpracovány formálně.

Personálně je výuka zabezpečena na velmi dobré úrovni, většina vyučujících splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Pozitivně lze hodnotit, že výuka zeměpisu probíhá v odborné učebně, jejíž vybavení, jak didaktickou technikou, tak odbornými texty a dalšími pomůckami, však není dostačující a pro žáky nepůsobí podnětně. Rovněž využití učebnic ve sledovaných hodinách předmětů bylo velmi nízké. Ve výuce nebyla využita didaktická technika, ani další studijní materiály.

Organizace hodin byla v převážné míře zaměřena na frontální metody práce. Žáci byli velmi zřídka seznámeni s cíli výuky. Zcela výjimečně se objevil vymezený časový úsek k dostatečnému procvičení učiva, ve většině sledovaných hodin chyběla podpora sebehodnocení žáků. Byla sledována ojedinělá snaha o využívání dalších zdrojů informací, získávané a předávané informace ve formě referátů žáků však v některých případech nekorespondovaly s probíraným učivem.

V omezené míře byly zaznamenány vstupní motivační metody. Otázky při zkoušení měly přímou návaznost na probírané učivo, byly však zaměřeny výhradně na pamětní zvládnutí učiva. Hodnocení žáků často nebylo vyučujícími zdůvodňováno.

Velmi pozitivně lze hodnotit ukázněnost žáků, jejich kladný přístup k výuce a dodržování stanovených pravidel. Neobjevily se žádné projevy nevhodného chování žáků. Vzájemná komunikace však byla vedena jednosměrně bez patřičného prostoru pro individuální potřeby a schopnosti žáků. V části sledovaných hodin byl vytvořen prostor pro diskusi, dotazy žáků i jejich iniciativu.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako dobré. Personální podmínky výuky jsou na velmi dobré úrovni, materiální podmínky výuky jsou ještě vyhovující. Psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako dobré. Organizace, formy a metody výuky vykazují citelně slabá místa, stejně jako motivace žáků a jejich hodnocení. Vzájemnou komunikaci lze hodnotit jako dobrou.

Úroveň vzdělávání v zeměpise a dějepise hodnotila Česká školní inspekce jako dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledovaných předmětech

Plánování a příprava výuky je velmi dobrá. Personální podmínky jsou velmi dobré. Materiální podmínky ještě vyhovující. Psychohygienické podmínky jsou průměrné. Organizaci, použité formy a metody výuky jsou hodnoceny jako dobré. Motivace a hodnocení jsou hodnoceny jako dobré. Interakce a komunikace jsou hodnoceny jako dobré.

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocena jako dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Vedení školy má zpracovány koncepční záměry, stejně jako plány na všech úrovních. Realnost plnění některých záměrů je však ovlivněna dostatkem finančních prostředků a jejich zaměření je v největší míře směřováno do oblasti další přestavby a úprav školy, v mnohem menší míře do oblasti pedagogického působení. Tento ucelený systém plánů, který je vypracován přehledně, byl předložen pedagogickému sboru a rodičům. Ve škole se vyučuje podle schválených učebních plánů, v nabídce volitelných předmětů se projevuje snaha vyhovět zájmu žáků.

Plánování je hodnoceno jako dobré.

Organizování

Organizace výchovně vzdělávacího procesu i provozu školy vychází z Organizačního řádu školy, který vymezuje organizační strukturu školy, zejména systém podřízenosti, kompetence pracovníků a vedoucích pracovníků, strukturu a činnost poradních orgánů.

Povinná dokumentace školy je vedena ve stanoveném rozsahu a stanovenou formou.

Vnitřní informační systém je velmi dobře zpracován. K přenosu informací mezi vedením a pracovníky se využívají provozní porady, pedagogická rada, informační nástěnka, školní rozhlas a síť výpočetní techniky. Informovanost žáků je zajišťována prostřednictvím třídních učitelů a informačních nástěnek. Účinným nástrojem oboustranného toku informací je dobře fungující studentská rada.

Vnější informační systém je založen na schůzkách rodičů, na jednáních Spolku přátel Havlíčkova gymnázia, na zápisech o klasifikaci do pracovních sešitů a na individuálním kontaktu s rodiči. Organizačně je dobře zajištěn, jeho část však předpokládá vzájemnou důvěru žáků, rodičů a školy. Proto občas dochází k nedůslednému a opožděnému přenášení některých informací, zejména o průběžných hodnoceních žáků.

Škola se úspěšně prezentuje na veřejnosti zejména úspěchy svých žáků v soutěžích a články

v místním tisku.

Výroční zpráva o činnosti školy je zpracována v souladu s právní normou, řádně projednána a postoupena všem zákonným adresátům. Poskytuje i řadu dalších informací o životě školy. Postrádá však analýzu uplynulého období a z toho plynoucí závěry a proto je její evaluační hodnota pro další vývoj školy nižší.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu má stanovena jasná pravidla. Jejich praktická realizace však není vždy dostatečně důsledná. ČŠI hodnotí organizování výchovně vzdělávacího procesu jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

V řízení je patrná snaha o demokratické řízení s výrazným podílem zástupců na řízení školy v pedagogické oblasti. Pozitivně lze hodnotit zapojení některých pedagogů do tvorby učebních textů a snahu o získávání nových zkušeností a vědomostí v různých vzdělávacích aktivitách. Ve škole existuje systém uvádějících učitelů, kteří garantují řešení aktuálních problémů nových pedagogů a metodickou pomoc. Kritéria pro finanční hodnocení pracovníků jsou známa a akceptována, je vytvořen systém pravidelného hodnocení vyučujících, v němž však není dominantní hodnocení pedagogické činnosti.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako dobré.

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy má zpracován kontrolní systém zaměřený jak na výchovně vzdělávací proces, tak i na hospodaření školy. Jeho součástí je i přenesení některých kontrolních činností na vedoucí pracovníky a předsedy předmětových komisí. Kontrola průběhu výchovně vzdělávacího procesu zahrnuje hospitace vedoucích pracovníků, vzájemné hospitace vyučujících, kontroly vedení pedagogické dokumentace a plnění učebních osnov. Zjištění učiněná ČŠI v rámci hodnocení kvality vzdělávání však ukazují, že přes formální dokonalost není kontrolní systém důsledně využíván a nepředstavuje pro vyučující potřebnou motivaci.

Kontrola studijních výsledků žáků vychází především z celostátně užívaných evaluačních nástrojů (testy Kalibro, SCIO, Sonda Maturant apod.) a z rozboru čtvrtletních prací žáků. Vlastní evaluační nástroje škola systematicky využívá pouze ojediněle.

Škola má sestaven po formální stránce kontrolní systém velmi dobře. Jeho praktická realizace však není ve směru k pedagogickým pracovníkům dostatečně důsledná a ve směru k žákům pravidelná a systematická. ČŠI hodnotí kontrolní mechanismy jako dobré, s negativy a pozitivy v rovnováze.

Hodnocení kvality řízení

Celkově je kvalita řízení školy hodnocena jako dobrá, s negativy a pozitivy v rovnováze.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Ve škole se vyučuje ve třech třídách v denním studiu studijní obor Gymnázium 79-41-K/00 s délkou studia čtyři roky a v 15 třídách v denním studiu studijní obor Gymnázium 79-41-K/00 s délkou studia osm roků. Celkem se ve škole ve školním roce 1999/2000 vyučuje v 18 třídách 517 žáků.

- Ve školním roce 1998/99 rozhodl Školský úřad v Havlíčkově Brodě přijmout v rámci odvolacího řízení do dvou prvních ročníku víceletého gymnázia po 31 žácích.
- V prvních ročnících se vyučuje podle učebních plánů čj. 20 594/99-22 a čj. 20 595/99-22, v ostatních ročnících se užívají učební plány čj. 25 048/95-21-23 a čj. 25 049/95-21-23.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

Inspekční zjištění se opírají o tyto doklady:

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení,
- organizační řád,
- plány práce školy,
- spisový řád,
- skartační řád,
- povinná dokumentace školy,
- Výroční zpráva o činnosti školy,
- učební plány a učební osnovy,
- rozhodnutí ředitele o opakování ročníku.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- velmi dobré prostorové podmínky výuky,
- široká nabídka volitelných a nepovinných předmětů,
- zajištění kvalifikované výuky převážné většiny předmětů,
- činnost studentské rady,
- využití výpočetní techniky v rámci vnitřního informačního systému,
- tvorba vlastních učebních textů.

Negativa:

- převažující frontální metody práce,
- nevyužívání existujících učebních pomůcek a didaktické techniky,
- nevyužívání dalších zdrojů informací,
- nedostatečné vybavení odborných učeben hospitovaných předmětů.

Závěr:

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je celkově hodnocena jako dobrá, s negativy a pozitivy v rovnováze.

Systém řízení školy je po formální stránce dobře zpracován, jeho praktická realizace má však řadu nedostatků, které se odrážejí zejména v průběhu výchovně vzdělávací činnosti. Řízení školy je hodnoceno jako dobré.

V průběhu inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Škola je na základě výše uvedených skutečností hodnocena jako dobrá.

V porovnání se zjištěními z komplexní inspekce čj. K-11-01/9798-01-Ma, která byla vykonána ve dnech 11. – 14. listopadu 1997 došlo k odstranění všech nedostatků uvedených v protokolu o kontrole čj. P-11-01/9798-01-Ma. V organizaci výchovně vzdělávacího procesu, v používaných metodách a formách výuky však žádné výrazné zlepšení nenastalo.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Stanislav Novotný	Novotný v. r.
Člen týmu	PaedDr. Milan Pohl	Pohl v. r.

V Jihlavě dne 4. prosince 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. prosince. 1999

Razítko

Ředitel školy - Mgr. Jan Štefáček

Štefáček v. r.
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo zhodnocení dílčí činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad v Havlíčkově Brodě	1999-12-28	363/99
Zřizovatel: MŠMT ČR	1999-12-28	362/99

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány
-	--	